

Uutiset ja oma mediankäyttö

Mediakasvatukselliset vinkit lukutaitopäivään yläkouluun ja toiselle asteelle.

- 1. Pidä mediapäiväkirjaa.** Selvitä mediapäiväkirjan avulla, millainen on uutisten ja journalismin rooli mediapäivässäsi. Mitä medioita seuraat? Mistä saat tietoa ajankohtaisista aiheista? Kuinka moneen uutiseen törmäät? Tunnistatko journalismin?
- 2. Uutisia TikTokiin.** 13–18-vuotiaille suomalaisnuorille iltapäivälehdet ja TikTok ovat tärkeimpiä uutiskanavia. Mistä sinä saat tietoa ajankohtaisista aiheista ja missä muodossa? Muokkaa jokin ajankohtainen uutismediassa julkaistu uutinen sellaiseen muotoon, että se toimisi TikTokissa (tai jossakin muussa seuraamassasi somekanavassa). Mikä muuttuu?
- 3. Kuunnellen, katsellen vai lukien?** Millaisessa muodossa yleensä seuraat uutisia: videona, tekstinä, kuunnellen vai jotenkin muuten? Mikä saa sinut lukemaan tai katsomaan uutisen kokonaan? Millaista lukutaitoa mediankäyttö sinulta vaatii?
- 4. Kiinnostava paikallisjuttu.** Monet paikallismediat ovat parhaillaan vapaasti luettavissa lukutaitopäivän ja demokratian päivän kunniaksi. Tutustu lehtiin Pureudu paikallisiin -kampanjan sivuilla osoitteessa www.uutismediat.fi/paikallislehdet. Kuinka tuttuja paikallislehdet sinulle on? Etsi jostakin lehdestä juttu, joka herättää huomiosi ja esittele se toisille.
- 5. Tuunattu paikallis uutinen.** Millaisia sisältöjä sinä tahtoisit seurata oman alueesi paikallislehdestä. Miten jostakin paikallisesta aiheesta saisi sellaisen, että se kiinnostaisi sinua tai yleensä nuoria? Suunnittele ja toteuta yksi konkreettinen juttuidea.
- 6. Ryhdy juttuvinkkariksi.** Mistä mediasisällöistä olet viime aikoina innostunut? Mikä juttu vei mukaansa? Mistä bongaat kiinnostavimmat uutiset? Tehkää uutisvinkkauksia kirjavinkkauksen tapaan.
- 7. Spoken Word -uutisia.** Lukutaitopäivän kampanjassa artistit ja vaikuttajat muokkaavat itseä kiinnostavia uutisia Spoken Word -muotoon. Etsikää videoita TikTokista tai Instagramista aihetunnistella #spokenwordnews. Mitä ajatuksia videot herättävät?
- 8. Miksi sinä luet?** Spoken Word -kampanjassa vaikuttajat kertovat, mikä merkitys lukemisella ja uutisilla heille on. Etsi videoista Instagramista tai TikTokista aihetunnisteella #spokenwordnews. Millaisia teemoja vaikuttajat nostavat esiin? Pohdi katsomisen jälkeen, millainen merkitys lukemisella ja uutisilla sinulle on.
- 9. Muuta uutinen toiseksi.** Valitse yksi sinua kiinnostava journalistinen juttu ja muokkaa se lausuttavaan muotoon. Katkelman on hyvä olla mahdollisimman tiivis, mutta siinä tulisi olla kaikki jutun pääasiat. Mikä muuttuu?
- 10. Kuvaa oma Spoken Word -video.** Lausu videon aluksi muokkaamasi katkelma (ks. kohta 9) omaan tyyliisi sopivasti. Kerro lopuksi suhteestasi lukemiseen ja uutisiin. Muista merkitä lähdeviitteet ja kertoa, minkä jutun pohjalta videosi teit. Julkaise video halutessasi esimerkiksi Instagramissa tai TikTokissa aihetunnisteilla #lukutaitopäivä #uutismediat ja #spokenwordnews. Voit käyttää videon alussa ja lopussa Spoken Word News -tunnusta, jonka saa napattua Yeboyahin tai Costeen videolta.